

Eerste
Westlandse
Montessorischool
Monster

Anti-pestprotocol EWMM 2023-2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Doel van het protocol.....	3
2. Uitgangpunten bij het protocol.....	4
3. Verantwoordelijkheid van de school	4
4. Wat is (online)pesten?	4
5. Preventieve aanpak.....	5
6. Signalering van pestproblematiek.....	7
7. Vijfsporen aanpak	8
8. De zeven stappen in het pestprotocol	10
Stap 1 – Inschatten.....	10
Stap 2 – Probleem formuleren, afspraken maken, observeren.....	10
Stap 3 – Ouders betrekken.....	11
Stap 4 – Evalueren, afspraken bijstellen of escaleren en handelingsplan opstellen	11
Stap 5 – Evalueren, afbouwen of escaleren naar externe deskundige.....	11
Stap 6 – Groepsouders betrekken Indien gewenst.....	11
Stap 7 – Bijzondere maatregelen treffen In het uiterste geval	12

1. Doel van het protocol

Als Montessorischool hechten wij grote waarde aan het scheppen van een optimaal leef- en werkklimaat. Dit is zichtbaar in een kindvriendelijke, veilige, en geordende omgeving, waarin kinderen uitgedaagd worden om nieuwsgierig te onderzoeken en vooral veel samen te leren. De sfeer waarin wij met elkaar willen werken vraagt om vrijheid in gebondenheid. Er zijn duidelijke omgangsregels en afspraken die voor en door kinderen zijn opgesteld en die wekelijks met elkaar besproken worden.

De drie basisregels van onze school van waaruit alle andere regels voortvloeien zijn:

- zorg goed voor jezelf
- zorg goed voor anderen
- zorg goed voor je omgeving

Wij helpen kinderen door hen te prikkelen en uit te dagen, het zelf te doen. Wij nemen de tijd om een goede basis te leggen, waarop kinderen zich naar eigen vermogen verder kunnen ontwikkelen. Dit doen we binnen een leerrijke, uitnodigende en voorbereide omgeving. Het kind leert bij ons op school om vanuit zijn of haar betrokkenheid en talenteigenaar te zijn van de leerdoelen en de weg ernaartoe, we leren kinderen in hun leerproces bewuste keuzes te maken. Zo begeleiden we kinderen op de manier die bij hun talenten en mogelijkheden past, zodat het kind zich ontwikkelt tot een zelfstandig en sociaal verantwoordelijk kind.

Op de EWMM willen we de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de procedures, zoals vastgelegd in het ABC, aan te bieden en deze te onderhouden. Ook maken we duidelijke afspraken met de kinderen over gewenst en gedragen gedrag.

Een van onze hoofdregels is dat kinderen met respect met elkaar om gaan. Dat dit niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in steken. In een klimaat waarin (online)pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid ernstig aangetast. Voor de EWMM is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar en met de volwassenen in de school (en het liefst ook daarbuiten) leren omgaan. We hebben hiertoe een gedragscode opgesteld.

In dit pestprotocol is de wijze waarop we pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen vastgelegd. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van ongewenste gedrag en onverdraagzaamheid. Het pestprotocol vormt een verklaring van het schoolbestuur, de directie, de leerkrachten en de ouders/verzorgers waarin vaststaat hoe we pestgedrag op school proberen te voorkomen en aanpakken. Het protocol wordt elke 4 jaar geëvalueerd. Leerkrachten, bestuur en ouders/verzorgers uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

2. Uitgangspunten bij het protocol

De uitgangspunten voor dit pestprotocol zijn:

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan;
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken, door het scheppen van een pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd. De school moet ook beschikken over een stappenplan (zie Hoofdstuk 8. Pestprotocol);
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten en ouders dat kunnen signaleren (in samenwerking met elkaar) en duidelijk stelling nemen
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van de anti-pest coördinator en/of vertrouwenspersoon nodig. Deze kan de klacht onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De anti-pest coördinator en de vertrouwenspersoon staan gemeld in het schoolveiligheidsplan en in de schoolgids.

3. Verantwoordelijkheid van de school

Bij pestgedrag op school staat de verantwoordelijkheid van de school niet ter discussie. Soms gebeurt pesten echter buiten de school en buiten de schooltijden. Als leerkrachten en directie in dergelijke gevallen van mening zijn dat het schoolklimaat hieronder lijdt, dat kinderen zich op school niet veilig voelen en minder goed kunnen leren, behouden zij zich het recht voor om dit “buitenschoolse” pestgedrag op school aan te pakken volgens de manier die in protocol beschreven staat

4. Wat is (online)pesten?

Plagen is niet hetzelfde als (online)pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

plagen	pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend “slachtofferschap”	Hetzelfde slachtoffer
Grappig	Gemeen
Incidenteel	Vaak/voortdurend

Een definitie van (online)pesten op school luidt als volgt: Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten. Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig en er is steeds hetzelfde slachtoffer.

Er zijn vele manieren van pesten:

- fysiek (slaan en schoppen);
- materieel (spullen afpakken of stukmaken);
- verbaal (schelden, jennen);
- relationeel (roddelen en buitensluiten);
- online (via devices).

5. Preventieve aanpak

Zoals ook in hoofdstuk 1 beschreven, hechten wij als montessorischool grote waarde aan het scheppen van een optimaal leef- en werkklimaat. De sfeer waarin wij met elkaar willen werken, vraagt om vrijheid in gebondenheid. Er zijn duidelijke omgangsregels en afspraken die voor en door kinderen zijn opgesteld en die met elkaar besproken worden.

Alle schoolafspraken en regels zijn vastgelegd in een zogenaamd ABC. Ook de regels voor het buitenspelen en de overblijf zijn hierin beschreven. De kinderen zijn op de hoogte van de regels, maar structurele aandacht hiervoor blijft noodzakelijk.

De drie basisregels van onze school van waaruit alle andere regels voortvloeien zijn:

zorg goed voor jezelf

zorg goed voor anderen

zorg goed voor je omgeving

In het kader van de groepsvorming zijn voor de eerste 6 weken regels voor de hele school afgesproken. Daarna wordt er gekeken wat er de groep speelt en van belang is. Tevens worden de regels aangevuld vanuit de leerlingeraad. Soms is het nodig procedures schoolbreed te herhalen.

Week 1	Zorg voor de omgeving, zorg voor jezelf, zorg voor een ander
Week 2	Rust in de gang
Week 3	Elk spel heeft een plek
Week 4	Stop is stop
Week 5	Gebruik je mond wijs
Week 6	Rondes, kijken, denken, doen

Naast de schoolafspraken en –regels treffen we de volgende maatregelen:

- De eerste weken van het nieuwe schooljaar noemen we de ‘gouden weken’. Deze periode wordt de groep gevormd en de groepsnormen gezamenlijk bepaald. De periode na de kerstvakantie noemen we de ‘zilveren weken’. Deze periode is gericht op het verbeteren en versterken van een positieve en warme groepsdynamiek. Activiteiten om dit proces te ondersteunen worden gehaald uit boeken zoals ‘Energize!’, ‘De Gouden Weken’ en ‘De Zilveren Weken’ die in iedere klas aanwezig zijn.
- In ons onderwijs staan de wellevendheidslesjes centraal, welke al in de onderbouw worden aangeleerd. Zo zijn er lesjes voor het leren van de regels van de klas, lesjes voor het leren hanteren van het materiaal, lesjes voor het leren van omgangsvormen, lesjes ter bevordering van het zelfstandig aan- en uitkleden, lesjes voor de hygiënische verzorging.
- In de zorgruimte bij ons op school is verschillend materiaal te vinden betreffende de sociale vaardigheid en/of veiligheid om in te zetten voor een individuele leerling, een groepje leerlingen of de hele groep.
- Tweejaarlijks wordt in zowel de middenbouw als de bovenbouw het sociogram afgenomen
- Door de coördinator sociale veiligheid worden onderwerpen en ideeën onder de aandacht gebracht om te gebruiken in de verschillende bouwen. Denk hierbij aan onderwerpen als (cyber)pesten, agressie en geweld, discriminatie, seksuele intimidatie, seksuele diversiteit.
- Binnen de leerlingenraad worden onderwerpen als pesten en mogelijke signalen hiervan besproken. De anti-pest coördinator speelt hier een rol in door bijvoorbeeld 1 keer per jaar aan te schuiven bij een overleg met de leerlingenraad.
- In iedere bovenbouwgroep wordt klassikaal aandacht besteed aan digitaal pesten via Whatsapp. Het uitgangspunt hierbij is wenselijk app-gedrag van de groep en dit wordt vastgelegd in afspraken via de methode ‘Whatshappy’.
- Een externe mediacoach besteedt aandacht aan digitaal pesten, door het onderwerp in alle groepen te bespreken en toe te zien afspraken te maken over het gebruik van sociale media.
- We nemen wij in de bovenbouw de SAQI bij kinderen af. De School Attitude Questionnaire Internet is een vragenlijst die informatie geeft over hoe en leerling de school ervaart. De SAQI meet de motivatie voor schoolvakken, de tevredenheid met school en het zelfvertrouwen. We analyseren de uitkomsten en zien zo waar (preventieve) inzet nodig is voor individuele leerlingen, kleine groepjes of de hele groep.
- Jaarlijks wordt in april bij de kinderen van groep 6, 7 en 8 de veiligheidsmonitor van Vensters afgenomen en 1x per 3 jaar wordt de uitgebreide kwaliteitsmeting van de WMK-MO bij kinderen afgenomen. We analyseren de uitkomsten en zien zo waar (preventieve) inzet nodig is voor individuele leerlingen, kleine groepjes of de hele groep.

We hopen zo maximaal preventief, in plaats van curatief te kunnen handelen en spreken kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, aan. Het onderling plagen en pesten wordt benoemd en gedragsregels worden steeds herhaald. Indien de leerkracht daar aanleiding toe ziet,

wordt er expliciet aandacht aan besteed in de groep. Hierbij wordt de intern begeleider betrokken en ouders worden op de hoogte gesteld.

Kinderen worden gestimuleerd om hun gevoelens of eventuele gebeurtenissen te delen met iemand uit de organisatie.

Het voorbeeldgedrag van teamleden en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies worden uitgesproken. Agressief gedrag van teamleden, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Teamleden horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Concrete beschrijvingen daarvan zijn opgenomen in de gedragscode.

6. Signalering van pestproblematiek

Om gericht maatregelen tegen pesten te kunnen nemen, is het belangrijk om het pestprobleem systematisch in kaart te brengen.

Dit doen we op de volgende manieren:

Observaties door de leerkrachten en overblijfkraften

Leerkrachten kunnen letten op de volgende signalen die mogelijk duiden op pesten:

- De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats;
- De leerling is vaker afwezig; gaat niet graag naar school;
- De leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op;
- Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten;
- Er is een verhoogde kans op psychosomatische klachten (hoofdpijn, buikpijn);
- De schoolresultaten van de leerling gaan plots achteruit;
- De leerling wordt dikwijls als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork);
- De leerling isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);
- De leerling is vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en tijdens het overblijven;
- De leerling blijft dicht bij de onderwijzer staan tijdens pauzes en tijdens het overblijven;
- Opvallend vaak zijn er spullen kapot of verdwenen bij een leerling;
- Een leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen etc.
- Een leerling is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggoeien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.
- De leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief;
- De leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.
- De schoolprestaties gaan langzaam achteruit;
- De sfeer in de klas is niet goed;
- De leerkracht voelt intuïtief aan dat er "iets" niet klopt in de klas en kan er maar niet de vinger achter krijgen wat het is.

Dit zijn veel signalen die kunnen duiden op pesten, maar dat hoeft niet. Vaak kan er ook een andere reden zijn voor verandering in het gedrag van kinderen. Ouders kennen hun eigen kind het best en weten hoe hun kind aangeeft dat het niet goed gaat. In teambijeenkomsten wordt regelmatig aandacht besteed aan (sociale) veiligheid.

7. Vijfsporen aanpak

Op onze school gebruiken wij het vijfsporen-aanpak voor het tegengaan van pestgedrag. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: De leerkracht, de pester, het gepeste kind, de zwijgende middengroep en de ouders.

▪ De leerkracht (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn hierbij de eerstverantwoordelijken. Het is belangrijk dat zij pestgedrag vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. Leerkrachten worden ondersteund door de intern begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders

De leerkracht of de intern begeleider stelt betrokken ouders op de hoogte van pesten. Wanneer ouders pesten signaleren zullen zij de leerkracht en intern begeleider op de hoogte stellen. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, in overleg met de ouders en indien nodig met externe deskundigen.

▪ Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard wordt ook hulp aan het slachtoffer geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting.' Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, of zelfverdediging goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Bijvoorbeeld door het kind dagelijks naar school te brengen en op te halen, of als ouder de pester te benaderen. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

▪ Hulp aan de pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

- **Begeleiding van de pester**

- Gesprek; het spreken over de reden en de oorzaak van het pesten.
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school. Aan pestgedrag worden consequenties verbonden.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inzetten op gedragsverandering door bijvoorbeeld inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

- **Hulp aan de zwijgende middengroep**

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door het onderwerp regelmatig terug te laten komen, waarbij gebruik wordt gemaakt van verschillende werkvormen.
- Bij het bespreken van pesten in de klas is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar een fictieve situatie. Dit voorkomt dat het probleem wordt ontkend, gebagatelliseerd, of het pestgedrag juist verergert.
- Het gevoel van buitensluiten kan middels een rollenspel ervaren worden, met als doel gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen.

- **Hulp aan de ouders**

Vanuit de brochure “Pesten op school, hoe ga je er mee om?” delen wij de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus.
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d) Geef zelf het goede voorbeeld.
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

8. De zeven stappen in het pestprotocol

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen en geverifieerd. Een melding over pesten kan gedaan worden door een leerling, ouder, leerkracht en/of overblijfouders. Een melding wordt bij de leerkracht of vertrouwenspersoon van de school gedaan. Na melding van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen.

Stap 1 – Inschatten

Indien er sprake is van pestgedrag op het schoolplein, in de klas, of daarbuiten heeft de leerkracht een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De leerkracht stelt de intern begeleider op de hoogte. De overblijfcoördinator wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein.

Stap 2 – Probleem formuleren, afspraken maken, observeren

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden die te vinden zijn in de zorgruimte. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Leerkracht zal nauwkeurig observeren. Dat gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van deze gesprekken worden aantekeningen gemaakt in het LVS (ParnasSys) bij zowel het gepeste kind als het kind dat pest.

Stap 3 – Ouders betrekken

Wanneer gesprekken zijn gevoerd over pesten of pestgedrag wordt dit teruggekoppeld naar de ouders in een oudergesprek. Er worden mededelingen gedaan over de gebeurtenissen en de gemaakte afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Bij pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. De afspraken worden nadrukkelijk doorgesproken en een gespreksverslag wordt vastgelegd in ParnasSys en Social Schools. Ook de sancties bij overtreding worden vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting bij situaties die zich lenen voor pestgedrag. (Buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies)

Stap 4 – Evalueren, afspraken bijstellen of escaleren en handelingsplan opstellen

Binnen één week vindt een eerste evaluatie plaats. Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met intern begeleider. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Het zorgteam, de overblijfcoördinator en directie worden hiervan op de hoogte gebracht. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het handelingsplan welke wordt vastgelegd in ParnasSys. Het handelingsplan wordt met de ouders gedeeld.

Stap 5 – Evalueren, afbouwen of escaleren naar externe deskundige

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en betrokken leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan intern begeleider. Wanneer de effecten positief zijn kunnen de interventies langzaam afgebouwd worden. Bij een negatief effect wordt het handelingsplan bijgesteld. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht ook vastgelegd in Social Schools om de ouders hierbij te betrekken. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld.

Stap 6 – Groepsouders betrekken Indien gewenst

Indien er sprake is van een grote groep zwijgende klasgenoten die niet op het pestgedrag (durven te) reageren, zullen alle ouders uitgenodigd worden voor een gesprek. Het doel hiervan is de ouders meenemen in de gebeurtenissen rond het pesten. Daarnaast wordt informatie verstrekt over hoe ouders hun kinderen hierin kunnen begeleiden. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op dit moment aanwezig.

Stap 7 – Bijzondere maatregelen treffen In het uiterste geval

Mochten bovenstaande interventies voor onvoldoende verbetering zorgen, kan de directeur overgaan tot bijzondere maatregelen zoals bijvoorbeeld het isoleren of tijdelijk uitsluiten van de pester bij activiteiten. Een incidentregistratie zal in ParnasSys worden bijgehouden. In deze fase wordt het bestuur in kennis gesteld van de gevolgde stappen. De volgende maatregelen kunnen worden getroffen:

- Pester/gepeste leerling (tijdelijk) plaatsen in een andere groep
- Pester/gepeste leerling (tijdelijk) plaatsen op een andere school
- Pester wordt geschorst voor maximaal 5 dagen
- Het in gang zetten van de verwijderingsprocedure